

INRIKESMINISTERIET

Sisäministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa sisäministeriön raportista: ”Päätöksiä turvallisuudesta - Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta” (Sisäministeriön julkaisu 15/2014).

Hollolan kunnan hyvinvointityöryhmä panee ilolla merkille, että raportissa turvallisuus ymmärretään laajasti tarkoittamaan kontrolliturvallisuuden lisäksi myös hyvinvointiturvallisuutta eli arjen turvallisuutta. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi ennaltaehkäisevää työtä, jolla vaikutetaan siihen, että arjen turvallisuusriskit ja uhat toteutuisivat mahdollisimman harvoin. Keskeisiä toimijoita arjen turvallisuudessa ovat esimerkiksi perhe, lähiyhdytöt, sosiaalitoimi, koulu, terveystalvet ja järjestöt (kuva 1, raportin sivu 13).

Hyvinvointityöryhmä toteaa, että turvallisuusnäkökohtien huomioon ottaminen kuntien hyvinvointisuunnittelussa on tärkeää. Erityisesti hyvinvointiturvallisuuteen vaikuttavilla osatekijöillä on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnissa ja arjen sujuvuudessa.

Sisäministeriön raportti ”Päätöksiä turvallisuudesta - Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta” esittää, että turvallisuussuunnitelma tulisi liittää osaksi sähköistä hyvinvointikertomusta. Esitys perustuu siihen, että näin toimimalla turvallisuutta koskevat päätökset tulisivat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua.

Hollolan kunnan hyvinvointityöryhmä tunnistaa, että tavoite on tärkeä. On syytä pyrkiä siihen, että erityisesti kuntalaisten hyvinvointiturvallisuuteen liittyvät asiat ovat osa kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua. Mielestämme tähän tavoitteeseen tulisi kuitenkin ensisijaisesti pyrkiä saattamalla turvallisuusajattelu ja turvallisuusnäkökohdat osaksi kuntien toimialoilla tehtävää suunnittelua.

Kuntien tehtävien kartoituksen mukaan kunnilla on yhteensä 84 suunnitteluvaihtoehtia (Kuntien tehtävien kartoitus, valtionvarainministeriön julkaisu 2/2013, sivu 38-39). Sisäministeriön tulisi ensisijaisesti selvittää, mitkä kuntien lakisääteisistä suunnitteluvaihtoehdoista sisältävät tai voisivat sisältää hyvinvointiturvallisuuteen liittyviä näkökohtia ja pyrkiä vaikuttamaan siihen, että relevantit turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon hallinnon eri sektoreiden suunnittelussa. Näin varmistetaan parhaiten se, että turvallisuutta koskevat päätökset tulevat osaksi kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua.

Kuntien tehtäviä on pyritty vähentämään ilman mainittavaa menestystä. Toissijaisesti valtioneuvoston tulisi selvittää, ovatko kaikki nykyiset suunnitelmat välttämättömiä? Voisiko jotain suunnitteluvaihtoehtia karsia ja voisivatko jotkut suunnitelmat olla yhdistettävissä? Suunnitelmavaihtoehtojen yhdistäminen voisi olla perusteltua etenkin kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien kohdalla, koska nykyinen käytäntö korostaa hallinnon eri sektoreiden erillisyyttä ja aiheuttaa sen, että suunnitelmien toiminnallinen ja taloudellinen yhteensovittaminen on haastavaa.

Myös sisäministeriö on tunnistanut tämän ongelman. Lausuntopyynnön perusteluissa todetaan: ”Kunnissa laaditaan paljon erilaisia kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta parantavia suunnitelmia. Haasteena on, että suunnitelmien suuren määrän vuoksi niiden toimeenpano ei aina etene käytäntöön. Kokonaiskuva kuntalaisten hyvinvointiin ja turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä saattaa jäädä hajanaiseksi, eikä suunnitteluun kohdistettu työpanos aina lisää kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta käytännössä parhaalla mahdollisella tavalla.” Hollolan kunnan hyvinvointityöryhmän mielestä suunnitteluun käytetty työpanos lisää kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta parhaiten siten, että vähennetään erillisten suunnitelmien määrää ja sisällytetään hyvinvointi- ja turvallisuusnäkökohdat osaksi keskeisiä suunnitelmia.

Sähköiseen hyvinvointikertomukseen liittyen hyvinvointityöryhmä toteaa, että se on hyvä apuväline terveydenhuoltolain 12 § tarkoittaman hyvinvointikertomuksen laadinnassa. On tärkeää saada turvallisuutta käsittelevä teemakokonaisuus mukaan lukien tunnusluvut ja mittarit mukaan sähköiseen hyvinvointikertomukseen. Lisäksi on tarpeen kehittää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta kuvaavia mittareita, sekä rakentaa linkki poliisin tulostietojärjestelmään, että poliisin tunnusluvut olisivat kuntien hyvinvointi- ja turvallisuustyötä tekevien käytössä.

Heikki Salonsaari
tekninen johtaja
hyvinvointityöryhmän puheenjohtaja